ТОФИГ МАҺМУД

ТӘБИӘТ НӘҒМӘЛӘРИ

Маралкөлдә

Бир јан дағ-гајадыр, бир јан мешәдир,
Көлдәки су дејил, мави шүшәдир.
Ја да ки, гырчынлы атлас парчасы,
Көјүн јерә енән кичик парчасы.
Ағач да, гаја да, чичәк дә, күл дә,
Јујунур, дараныр бу мави көлдә.
Бу көл һәм чәмәндир, һәм дә күзкүдүр,
Дағларын көјләрә бахан көзүдүр.
Һамыја ачыгдыр сүфрәси онун,
Дағ-дашдыр, ағачдыр дөврәси онун.
Бу көзәл јерләрин тачы, Маралкөл,
Фүсункар Көј көлә бачы, Маралкөл!
Һәр кичик дамласы бир нура дөнүб,
Елә сафлашыб ки, бүллура дөнүб.
Одур ки, көрдүјүм бу јамјашыл су,
Мәнә севинч вериб үрәк долусу.
Дағларын, дашларын јашыды бу көл,
Бир нәһәнк фирузә гашыдыр бу көл!
Ше'рдир—һәмишә додағымдадыр,
Һавадыр—һәмишә отағымдадыр!

Инсан һәссас олса...

Дајандым мешәнин дәринлијиндә,
Чөкәнин, фысдығын сәринлијиндә.
Һарданса јахындан таггылты кәлди,
Һарданса, узагдан шаггылты кәлди.
Кәлди шырылтылы бир булаг сәси,
Ахды далға-далға гушун нәғмәси.
Кимләрсә булаға кедиб чатдылар,
Чыр-чырпы јығараг очаг чатдылар.
Будагдан-будаға һоппанды дәлә,
Санки гапы дөјдү бир ағачдәлән.
Күнәш әјиләндә үфүгә сары
Мешәдә рәнкә бах: көј, јашыл, сары...
Кет-кедә дујдум ки, нә таггылты вар,
Нә инсан сәси вар, нә шаггылты вар.
Даһа көрүнмәди кедиб кәләнләр,
Сусду будагларда ағачдәләнләр.
Кәсилди мешәнин бүтүн сәсләри,
Ағыр, дәрин сүкут тутду һәр јери.
Јајылды әтрафа елә бир сүкут,
Узан, јухуја кет, дүнјаны унут!
Фикирләр ичиндә хәјала далдым,
Јеримдән галхмајыб, беләчә галдым.
Бирдән сәс ешитдим
　　　　　　　　чох-чох узагдан,
Кәлирди чәмәндән, дәрәдән, дағдан...
Күчлә ешидилән,
　　　　　　　　дәриндән кәлән
Бу зәриф бир сәси динләдикчә мән
Јарпаглар, будаглар пычылдашырды,
Чичәкләр, булаглар пычылдашырды...
Бу сәси ахтармаг, кәзмәк һәдәрдир,
Бәлкә пычылдајан севкилиләрдир?
Сүкут олса белә, мешәдә сәс вар,
Санки дил ачмышды бүтүн ағачлар.
Бу сәс пычылтылы, хош, инчә, көврәк,
Бу сәс бир үрәјин дөјүнтүсүтәк...
Инсан һәссас олса, нәләр дујармыш,
Демә, мешәнин дә үрәји вармыш!

Дан улдузу

Бағбан галхар јериндән һәр сәһәр—
　　　　　　　　　　ил узуну,
Галхар ки, көзләријлә көрсүн дан улдузуну.
Бу дан улдузу—бир нар,
Кечәнин гапгаранлыг будағындан салланар.
Ачылмамыш сәһәрин гөнчәсиндә кур јанар,
Ким көрсә субһдән ону
　　　　　　　　үрәји ишыгланар.
Елә вурғун ки, она—
Көздән итәнә гәдәр бахар дан улдузуна.
Дан јери нур кәтирәр,
Анчаг дан улдузуну
　　　　　　　　нур гојнунда итирәр.
Јахшыдыр—бир ишыгтәк,
Ишыг ичиндә итмәк!
Енәр һәјәтә бағбан,
Ачылар гаршысында
　　　　　　　көзәл бағча-бағ бу ан...
Ениб субһ чағы кәзәр,
Бағчаны-бағы кәзәр.
Кәздикчә күн узуну,
Јердә, һәр аддымында
Көрәр
　　　көјүн үзүндә
　　　　　　　итән дан улдузуну.
Көрәр нар чичәјиндә,
Гызылкүл ләчәјиндә.
Дүзүлүб мунчуг-мунчуг
Ағачлара тумурчуг...
Дан улдузу онларын нәфәсиндә јашајар,
Ачылмамыш күлләрин гөнчәсиндә јашајар.
Јашадыб арзусунда, јашадыб диләјиндә,
Бағбан дан улдузуну
　　　　　　　кәздирәр үрәјиндә.
Күлләр ашыб-дашанда,
Мејвәләр боллашанда
Чәкиләр бағча-бағдан,
Сејр еләјәр узагдан.
Чоху ахтармаз ону, чоху јад олар она,
Бу вахт бәнзәјәр бағбан
Ишығын боллуғунда
　　　　　　　итән дан улдузуна.